

ليکونکی: پاول انتونوپاولس (Paul Antonopoulos).
منبع او دخپريدو نيټه: گلوبال ريسرچ «2021-11-12».
ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سيدحسام «مل» .

د پاکستان اقتصادي کړکيچ به نور هم خراب شي که چيري دا اروپا يي اتحاديي ليبرال نړی نظر مسلط نه کړي

Pakistan's Economic Woes Could Worsen if It Does Not Impose the EU's Liberal World View

په پاکستان کې د بشري حقونو د خرابېدونکي وضعیت په حواله، په خانګري توګه د اقلیتونو، ښځو او خبريالانو د خوند يتوب په اړه، اروپا يي اتحاديي اند بينني راپورته کړي او د دې هیواد غوره سوداګري دريځ يي تر پوښتنې لاندې راوستی دی. د اروپا د پارلمان اسپانوي غړي لويس ګاريکانو (Luis Garicano) په دې وروستيو کې پاکستان ته سفر کړی او د مدني ټولني له لورپورومشرانو او غړو سره يي ليدلي دي. *Citing Pakistan's worsening human rights situation, particularly relating to the safety of minorities, women, and journalists, the European Union has raised concerns and put the country's preferred trade status in question. Luis Garicano, a Spanish member of the European Parliament, recently visited Pakistan and met with top leaders and members of civil society.*

هغه يعنی لويس ګاريکانو دنومبر په 7، ټويت وکړ:

هغه يوازې له پاکستان څخه په يوه زره راتلونکي سفر استون شو. او په ډاګه يي کړ چې د اروپا پارلمان په پاکستان کې د بشري حقونو د خرابېدونکي وضعیت په اړه

خورا اند بینمن دی، کوم چي د هیواد د غوره سوداگری حالت (GSP+) دوام تر پوښتنی لاندې راولي .

نوموړي پاکستان ته د خپل سفر په ترڅ کې د سوداگری او صنایعو له وزیرانو، د بهرنیو چارو له وزیر، د سوداگری او عدلیې له وزیرانو، لوی څارنوال، د ولسي جرگې له رئیس، د اپوزیسیون له مشرانو، خبریالانو، مدني ټولني او مذهبي اقلیتونو سره وکتل . د سفر نه وروسته، **ګاریکانو** څرګنده کړه چي اروپا د پاکستان د بشري حقونو د **27** کنوانسیونونو د پلي کولو په بدل کې په ډیری پاکستانی ټوکو باندې د سوداگری تعرفي صفر لري دا حالت، چي د **2023** په دسمبر کې پای ته رسیري او اوس دبیا کتنې لپاره دی، د دې لامل شوی چي د ټولو پاکستانی صادراتو **31٪** EU ته ځي.

اروپا یې پلاوي غوښتل ډاډ ترلاسه کړي چي آیا د بشري حقونو د تړون برخه یا موادات پرمختګ کوي؟ ځکه چي یوازي د بشري حقونو په درناوي سره پاکستان پرمختګ کولی شي، افراطیت ماتولی شي او هیواد د پرمختګ هغه کچې ته رسیدلی شي چي دا یې مستحق دی، MEP" (یا دغه ډپارلمان غړی) په خپل یوه تعقیبي ټویټ کې لیکلي . هغه روښانه کړه سره له دې چي اساسي قانون د اقلیتونو د حقونو ساتنه کوي "اما دا د سپکاوي قوانینو او د مدني حقونو د فشار له امله حقیقت نه دی بلکه د سپکاوي له قوانینو څخه ناوړه ګټه اخیستل کیري ترڅو اقلیتونه په دفاعي حالت کې وساتي - هر ډول غلطی او خطا په ناسم ډول د کفر په فتوا ترسره کیري او پرمجرم بیا د غلط تور په لگولو سره وروسته په کلونو بند محکوم کیدی شي.

هغه د بنځو د حقونو په اړه د خبرو پر مهال وویل:

« د ځوانو نجونو لپاره د اجباري ودونو په اړه ډیری اند بیننی شتون لري، ډیری وختونه د جبري عقیدې تغیر وروسته . څرنگه چي اسلام هغوته ددین د بدلون له امله د ارتداد حکم صادروی نو هغه ته ته د مرګ سزا ورکوي، نو کله چي نجلۍ په زوره بدله یا د عقیدې تغیر هغه ته ورکړی شي، نودهغي لپاره دا ناشوني ده چي طلاق ترلاسه کړي او بېرته خپل کور ته راشي.»

ګاریکانو خبرداری ورکړ چي:

« زموږ پیغام روښانه و: پاکستان باید خپل امتیازي سوداگریز دریځ په پام کې ونه نیسي. اروپایي اتحاد یې خپله برخه ترسره کړي؛ پاکستان باید خپله برخه پوره کړي » د دې په پام کې نیولو سره چي د پاکستان نږدې دریمه برخه صادرات اروپایي اتحادیې ته دي، د دې امتیاز لرونکي سوداگریز دریځ په وړاندې ګواښونه کولی شي مخکې له دې چي په مبارزه کې اقتصاد له منځه یوسي. که څه هم پاکستان له اروپایي اتحاديې سره د سوداگری ترجیحي حیثیت لري او د چین د یو کمربند او یوې لارې د نوښت یوه لویه برخه ده، په ځانګړې توګه د چین-پاکستان اقتصادي دهلیز (CPEC) پروژې له لارې د 62 ملیارد ډالرو څخه زیات ارزښت لري، اقتصاد یې له ستونزو سره مخ دی او په دې توګه یې هڅې له خنډ سره مخ کړي دي. د غربت کمول، د CPEC څخه بهر حیاتي زیربنا ته وده ورکول، او سواد او اوبو ته لاسرسی ښه کول .

د پاکستان پوځي بودیجه په ۲۰۱۹ کال کې د GDP ۱۸/۴۳ سلنه جوړوي. د پاکستان د اتومي وسلو د ساتلو، په جمو او کشمیر کې د تروریستي سازمانونو د ملاتړ او د فاسد و پوځي مشرانو د پیسو د غځولو لپاره پراخ پوځي تمویل ته اړتیا ده. د دې پراخ پوځي لګښتونو سره سره، پاکستان لاهم د نږدې 40٪ فقر سره مخ دی، د سواد کچه یوازې 60٪ ده، د 2021 نړیوال لورې شاخص کې د 116 هیوادونو څخه 92 درجه بندي لري، او ممکن تر 2025 پورې "وچ شی. لکه څنګه چې د اوبو کمښت خطرناک حد ته رسیدلی. که څه هم د CPEC موخه دا ده چې د پاکستان زیربنا په چټکۍ سره لوړ کړي او د عصري ترانسپورت شبکې، د انرژۍ ډیری پروژو او ځانګړي اقتصادي زونونو د جوړولو له لارې خپل اقتصاد پیاوړی کړي، مګر د عامو پاکستانیانو ګټې لا تر اوسه احساس نه دي. په CPEC باندې یوه نیوکه دا ده چې که څه هم دا د پاکستان ترانسپورت شبکه په چټکۍ سره وده کوي، خو د کارګرانو اکثریت د چین څخه دي. په حقیقت کې، د چینایي کارګرانو پراخوالی دومره ډیر دی چې دوی د ترهګرو سازمانونو او بیلټون غوښتونکو ډلو لکه بلوڅ ملیشو له بریدونو څخه د ځان ساتلو لپاره ځانونه په وسلو سمبال کړي. د جولای په ۱۴ مه د بس له چاودنې وروسته، چې په کې نهه چینایان ووژل شول، بیجینګ د سی پیک پروژې د امنیت د زیاتولو غوښتنه وکړه.

په دې وروستیو کې دا راپور هم ورکړل شوی و چې د CPEC سپر لویې بریښنا پروژې چې ارزښت یې د 5 ملیارد ډالرو ارزښت لري د چین بیمې شرکت Sinosure څخه بیمه نه ده ترلاسه کړې. د پاکستان لومړي وزیر عمران خان له خپلو چینایي سیالانو څخه و غوښتل چې ډاډ ترلاسه کړي چې سینوسور په پاکستان کې د انرژۍ او زیربنایي پروژو کې د شاوخوا 13 ملیارد ډالرو بیمې پوښښ پاکوي.

په دې توګه، پاکستان تقریباً په بشپړ ډول د اروپایي اتحاديې سره د ترجیحي سوداګرۍ دریځ او چین باندې تکیه کوي چې د CPEC تر شعار لاندې هیوا د پرمخ وړي. په هر صورت، دا کار پاکستان د بهرنیو نفوذ او لاسوهنو سره مخ کوي. په دې توګه، ګاریکانو پر پاکستان نیوکه کوي چې د اروپایي اتحاديې ارزښتونو ته غاړه نه ږدي، او په دې توګه د دې هیواد د ترجیحي سوداګرۍ دریځ بیرته راګرځولو ګواښونه کوي. په عین حال کې، د پاکستان اقتصادي زیانونو ته په پام سره، دا د چین لخوا هرې غوښتنې ته غاړه کېږدي، په شمول د محلي کارګرانو محدود استعمال.

دا په داسې حال کې ده چې د پاکستان د پوځ بودیجه په تپه ولاړه ده، په دې توګه د تعلیم او غربت د کمولو لپاره موجودې سرچینې محدودې. اقتصادي کرکيچ عمران خان تر ډیر فشار لاندې راوستی دی، په ځانګړې توګه د ریکارډ انفلاسیون - چې په نړۍ کې څلورم لوړ دی - د بورې بیه د پټرول په پرتله لوړه کړې. د پاکستان اقتصادي وضعیت به نور هم خراب شي که چېرې دوی د اروپایي اتحاديې لخوا د خپل لیبرال نړۍ لید د پلي کولو لپاره د هڅو په وړاندې مقاومت وکړي، هغه څه چې ګاریکانو یې ګواښوي.

د لیکنو په اړه معلومات:

پاول انتونوپولوس یو خپلواک جیو پولیټیکل شنونکی دی.

----- **په درناوی «14-11-2021»**